

بسم الله الرحمن الرحيم

«مسئله پدافند غیرعامل مسأله بسیار مهمی است و حرر روزی که می گذرد بر اهمیت پدافند غیرعامل افزوده می شود، یعنی شیوه های تهاجم دشمنان به نحوی است که پدافند در مقابل آنها در قالب پدافند غیرعامل کلا پیچیده و مهم و علمی و همه جانبه است.»
مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مدظله العالی) - ۱۳۹۷/۰۸/۰۶

«... در دفاع، ملت باید یکپارچگی کامل دارد و پنج چیز دیگری تأثیر نمی گذارد، این یک و جمهوری اسلامی خود را آماده نگذارد و آمادگی خود را حفظ می کند این هم نکته دوم، بهر دستگاه های جمهوری اسلامی از وزارت دفاع، سازمان های ارتش و سپاه و دیگر دستگاه های مختلف باید این را بعنوان یک دستور العمل بشناسند و آمادگی ها را روز به روز افزایش دهند.»
مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مدظله العالی) در دیدار با فرماندهان و مسئولین ارتش جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۴/۱/۳۰

تصویب نامه

وزیر محترم کشور
وزیر محترم دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
معاون محترم رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور
رئیس محترم کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی
معاون محترم هماهنگ کننده ستاد کل نیروهای مسلح
رئیس محترم سازمان پدافند غیرعامل کشور

سلام علیکم

با صلوات بر محمد و آل محمد و احترام؛ در اجرای ماده ۶۵ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، شصت و یکمین جلسه کمیته دائمی (شورای عالی) پدافند غیرعامل کشور به استناد ماده ۸ اساسنامه سازمان پدافند غیرعامل کشور مصوب مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مدظله العالی) در تاریخ ۱۴۰۱/۰۱/۳۰ تشکیل و «دستورالعمل اجرایی ماده ۶۵ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت» پیشنهادی آن سازمان را بررسی و به شرح زیر تصویب نمود:

دستورالعمل اجرایی ماده ۶۵ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت

مقدمه

جمعیت و نیروی انسانی یکی از مهمترین مؤلفه های قدرت ملی است، از این رو جمعیت از حوزه هایی است که دشمن با هدف تضعیف آن با استفاده از ابزارهای مختلف بر کالبد ملی، جسم و روان افراد و کارکردهای جامعه تأثیر گذاشته و با تغییر ساختار و الگوی خانواده، آن را تضعیف و کاهش داده و یا از مسیر اهداف اصلی خود خارج می کند، در نتیجه خانواده به عنوان مهمترین عنصر تأثیرگذار بر قدرت ملی و نظام اجتماعی، بستر وقوع این تهدیدات و مخاطرات می باشد.

براین اساس و به منظور ارتقاء هماهنگی، هم افزایی و ساماندهی ظرفیت دستگاه های اجرایی در جهت کاهش عوارض و آسیب های ناشی از تهدیدات و مخاطرات باروری، دستورالعمل اجرایی ماده ۶۵ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت تهیه گردید.

ماده ۱- تعاریف و اختصارات

۱) کمیته دائمی: کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور

۲) سازمان: سازمان پدافند غیرعامل کشور

۳) تهدیدات و مخاطرات باروری: به کلیه عوامل تهدیدزا در حوزه‌های زیر که منجر به کاهش باروری می‌شود، اطلاق می‌شود:

۱-۳- تهدیدات و مخاطرات باروری حوزه زیستی: به عوامل زیستی با منشأهای مختلف در حوزه‌های انسان، دام، نباتات، آب آشامیدنی، محیط زیست و منابع طبیعی، غذا، دارو و صنایع مرتبط با آن به نحوی که در بلندمدت یا کوتاه‌مدت منجر به وارد نمودن آسیب یا اختلال در توان باروری انسان شود، اطلاق می‌گردد.

۲-۳- مخاطرات و تهدیدات و مخاطرات باروری حوزه شیمیایی: به عوامل شیمیایی که در بلندمدت یا کوتاه‌مدت منجر به آسیب یا اختلال در توان باروری انسان شود اطلاق می‌گردد؛ این عوامل شامل مواد شیمیایی پرخطر طبیعی یا مصنوعی مانند فلزات سنگین، سموم شیمیایی و افزودنی‌ها که می‌توانند از طریق هوا، خاک، آب، دام، نباتات، غذا و دارو به انسان آسیب برسانند.

۳-۳- تهدیدات و مخاطرات باروری حوزه امواج: به امواج الکتریکی، مغناطیسی و صوتی که در بلندمدت یا کوتاه‌مدت منجر به آسیب یا اختلال در توان باروری انسان شود اطلاق می‌گردد؛ منبع انتشار این امواج می‌تواند انسان‌ساز (تجهیزات مخابراتی و الکتریکی) یا طبیعی (مانند بیماری‌های زمین مرجع) باشد.

۴-۳- تهدیدات و مخاطرات باروری حوزه پرتوی: به عوامل پرتوی مانند چشمه‌های رادیواکتیو، رادیو ایزوتوپ‌ها و مولدهای پرتو که در بلندمدت یا کوتاه‌مدت منجر به آسیب یا اختلال در توان باروری انسان می‌شود، اطلاق می‌گردد.

۵-۳- تهدیدات و مخاطرات باروری ناشی از آلاینده‌های زیست محیطی: مجموعه‌ای از عواملی که ترکیب آن با منابع پذیرنده مانند آب، هوا یا خاک کیفیت فیزیکی، شیمیایی یا زیستی آن را بصورت زیان‌آور در جهت کاهش باروری انسان تغییر دهد. این عوامل براساس ماهیت آلاینده‌ها شامل عوامل فیزیکی (ارتعاش، پرتو)، شیمیایی، زیستی و بر اساس نوع ماده آلاینده شامل مواد زائد جامد، مایع (فاضلاب و مواد دفعی مایع)، گازها (آلاینده‌های هوا) می‌باشند.

ماده ۲- حوزه شمول

کلیه دستگاه‌های اجرایی مشمول قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، مشمول این دستورالعمل قرار می‌گیرند.

ماده ۳- وظایف سازمان

۱) رصد و پایش تهدیدات و مخاطرات باروری و برآورد تهدیدات و مخاطرات با استفاده از ظرفیت دستگاه‌های اجرایی،

مراجع علمی، امنیتی و اطلاعاتی و اعلام وضعیت و هشدار تهدیدات و مخاطرات باروری،

۲) انجام تحقیقات و پژوهش‌های علمی و بررسی و تجزیه و تحلیل یافته‌های علمی شناسایی شده و آینده‌پژوهی آسیب‌ها و تهدیدات و مخاطرات باروری با تشکیل کمیته و کارگروه‌های تخصصی متشکل از صاحب‌نظران علمی و اجرایی، دانشمندان و نخبگان و کارشناسان دستگاه‌های اجرایی،

۳) تعیین و معرفی آزمایشگاه‌های دارای اعتبار فنی و صاحب صلاحیت تشخیص تهدیدات و مخاطرات باروری (مطابق با معیارها و شرایط ابلاغی سازمان) با پیشنهاد دستگاه‌های اجرایی و نظارت و کنترل و بروزرسانی دوره‌ای فهرست این آزمایشگاه‌ها،

۴) تهیه و تدوین ضوابط و الزامات و ملاحظات تهدیدات و مخاطرات باروری در حوزه‌های مختلف و ابلاغ آن به دستگاه‌های مشمول با همکاری دستگاه‌های اجرایی و با استفاده از ظرفیت‌های علمی و تخصصی،

۵) راهبری، نظارت، کنترل و بازخوردگیری اجرای ضوابط و الزامات و ملاحظات تهدیدات و مخاطرات باروری و بروزرسانی آنها و گزارش به ستاد ملی جمعیت،

ماده ۴- وظایف دستگاه‌های اجرایی

- ۱) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است عوامل تهدیدات و مخاطرات باروری را با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط شناسایی و نتایج آزمایش‌های انجام شده را همراه با تحلیل تخصصی نتایج بصورت نوبه‌ای و فصلی به سازمان گزارش کند.
- ۲) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است ظرف مدت شش‌ماه با همکاری وزارت جهاد کشاورزی و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، حداقل یک آزمایشگاه منطقه‌ای با توانایی تشخیص تهدیدات و مخاطرات باروری در هر یک از ۱۰ قطب پزشکی کشور تجهیز و به سازمان معرفی کند.
- ۳) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است مواد غذایی حاصل از انواع فناوری‌ها را بصورت دوره‌ای، مورد مطالعه و کنترل قرار داده و موارد مشکوک به دستکاری عمدی و مشاهدات غیرمنتظره از نتایج آزمایش‌های انجام شده را همراه با تحلیل تخصصی و مستندات بصورت فصلی به سازمان گزارش کند.
- ۴) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری وزارت جهاد کشاورزی، سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، وزارت نفت، نیرو و صمت موظف به شناسایی عوامل تهدیدات و مخاطرات باروری شیمیایی براساس ابلاغیات سازمان و ارسال گزارش تحلیلی از نتایج آزمایش‌های انجام شده بصورت نوبه‌ای و فصلی به سازمان می‌باشد.
- ۵) سازمان انرژی اتمی ایران با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت جهاد کشاورزی، سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح موظف به شناسایی عوامل تهدیدات و مخاطرات باروری حوزه پرتوی و ارسال گزارش تحلیلی از نتایج آزمایش‌های انجام شده بصورت نوبه‌ای و فصلی به سازمان می‌باشد.
- ۶) وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با همکاری وزارت دفاع، پشتیبانی نیروهای مسلح و وزارت صمت موظف به شناسایی عوامل تهدیدات و مخاطرات باروری حوزه امواج و ارسال گزارش تحلیلی از نتایج آزمایش‌های انجام شده بصورت نوبه‌ای و فصلی به سازمان می‌باشد.
- ۷) وزارت جهاد کشاورزی موظف به شناسایی عوامل تهدید باروری در حوزه مواد و فرآورده‌های غذایی داخلی و وارداتی، محصولات و نهاده‌های فناورانه و ارسال گزارش همراه با تحلیل تخصصی و نتایج آزمایش‌های انجام شده بصورت نوبه‌ای و فصلی به سازمان می‌باشد.
- ۸) سازمان حفاظت محیط زیست موظف به شناسایی عوامل تهدید باروری در حوزه آلاینده‌های زیست محیطی و ارسال گزارش تحلیلی از نتایج آزمایش‌های انجام شده بصورت نوبه‌ای و فصلی به سازمان می‌باشد.
- ۹) وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است هر نوع تهدید و مخاطره از جمله تهدیدات ژنتیکی و ترکیبی حاصل از فناوری‌های پیشرفته، نوظهور، بدیع و همگرا که به هر نحوی منجر به اختلال در باروری انسان می‌شود را بصورت نوبه‌ای و فصلی به سازمان گزارش کند.
- ۱۰) وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری موظفند حداقل سی درصد (۳۰٪) از اعتبارات پژوهشی مرتبط با اجرای این قانون- موضوع ماده ۳۹ قانون- به مطالعات و پژوهش‌های مرتبط با تهدیدات و مخاطرات باروری اختصاص دهند و نتایج بدست آمده را به سازمان اعلام کنند.
- ۱۱) دستگاه‌های اجرایی مشمول موظفند با همکاری سازمان ملی استاندارد ایران (پژوهشگاه استاندارد) ظرف مدت شش‌ماه نسبت به بازنگری، اصلاح، به‌روز رسانی و رفع خلاء استانداردهای تخصصی در حوزه مواد و فرآورده‌های غذایی داخلی و وارداتی، محصولات و نهاده‌های فناورانه، آب و منابع طبیعی، غذا، دارو و صنایع مرتبط با آن و سایر حوزه‌ها براساس تهدیدات و مخاطرات باروری اقدام کنند.

۱۲) سازمان ملی استاندارد ایران موظف است با هماهنگی سازمان، پیش‌نویس استانداردهای تخصصی سازمان و دستگاه‌های اجرایی در حوزه تهدیدات و مخاطرات باروری را با اولویت در کمیته‌های ملی استاندارد/شورای عالی استاندارد طرح تصویب و ابلاغ کند و با نظارت بر اجرای استانداردهای ابلاغی، ارزیابی اجرای آنها را به سازمان گزارش نماید.

۱۳) دستگاه‌های اجرایی مشمول موظفند نسبت به اجرای استانداردها و ضوابط و الزامات و ملاحظات ابلاغی در حوزه تهدیدات و مخاطرات باروری اقدام و ارزیابی اجرای آنها را متناسب با شدت و سطح تهدیدات بصورت سالانه به سازمان گزارش کنند.

۱۴) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت جهاد کشاورزی موظف به نظارت، کنترل و بررسی اصالت و سلامت مواد فرآورده‌های غذایی و وارداتی و نهاده‌های فناورانه (مانند زیست فناوری و نانو فناوری و سایر) طبق قوانین و مقررات موجود، ضوابط ابلاغی سازمان و استانداردهای ملی، قبل از ورود به کشور می‌باشند.

۱۵) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت جهاد کشاورزی و وزارت اقتصاد و دارایی - گمرک جمهوری اسلامی ایران - با همکاری وزارت راه و شهرسازی ظرف مدت شش‌ماه موظف به توانمندسازی پایانه‌های ورودی به تجهیزات تشخیصی پیشرفته و نیروی انسانی متخصص در حوزه تهدیدات و مخاطرات مواد و فرآورده‌های غذایی وارداتی، محصولات و نهاده‌های فناورانه می‌باشند.

۱۶) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مرکز آمار ایران، سازمان ثبت احوال کشور، سازمان پزشکی قانونی و سایر دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط موظف است نرخ ناباروری و مولید در مناطق مختلف کشور را همراه با تجزیه و تحلیل اطلاعات و عوامل موثر بر آن، بصورت نوبه‌ای و فصلی به سازمان گزارش کند.

۱۷) وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح موظف است ظرف مدت شش‌ماه نسبت به ایجاد زیرساخت‌های تخصصی و سامانه پیش‌بینی و تشخیص تهدیدات نوظهور ژنتیکی اقدام و نتایج اقدامات و تحلیل‌ها را به سازمان گزارش کند.

۱۸) وزارت صنعت معدن و تجارت موظف است با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح نسبت به توانمندسازی صنایع پدافند زیستی و تولید تجهیزات و محصولات پزشکی و آزمایشگاهی امن، بومی، خوداتکا و موردنیاز در حوزه تشخیص عوامل ناباروری اقدام و به سازمان گزارش کند.

۱۹) معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری موظف است از شرکت‌های دانش‌بنیان و خلاق در زمینه تولید نهاده‌ها و مواد غذایی نیازمند به فناوری پیشرفته ایمن و سالم و وارداتی مانند بذور هیبرید، ترکیبات دارویی و تغذیه‌ای موثر بر باروری و تولید تجهیزات تشخیصی موردنیاز، حمایت کند.

۲۰) دستگاه‌های اجرایی مشمول موظفند ضوابط مربوط به تولید و واردات مواد، فرآورده‌های غذایی و محصولات فرآوری‌شده را به‌نحوی تنظیم کنند که از تعارض منافع بصورت حقوقی و حقیقی جلوگیری شود، سازمان بازرسی کل کشور مکلف است بصورت نوبه‌ای موضوع تعارض منافع را در دستگاه‌های اجرایی بازرسی و گزارش کند.

۲۱) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است در اجرای تبصره ۲ ماده ۴۱ قانون، دوره‌های آموزش پدافند غیرعامل و تبیین تهدیدات و مخاطرات باروری در حوزه‌های زیستی، آلاینده محیطی و عوامل شیمیایی تشعشعات و آلودگی امواج را برای کارکنان و متخصصان حوزه‌های مختلف پزشکی و آزمایشگاهی پیش‌بینی و اجرا نماید؛ سایر دستگاه‌های اجرایی موظف به اجرای دوره‌های آموزش پدافند غیرعامل و تبیین تهدیدات و مخاطرات باروری برای کارکنان خود هستند.

۲۲) وزارت کشور، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان صدا و سیما، سازمان تبلیغات اسلامی، معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه و کلیه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها موظف به اطلاع‌رسانی لازم و آگاه‌سازی مردم نسبت به تهدیدات و مخاطرات باروری در چارچوب سیاست‌ها و برنامه‌های سازمان می‌باشند.

۲۳) دستگاه‌های اجرایی دارای وظیفه و نقش اصلی در این دستورالعمل موظفند برنامه اجرایی و سازوکار اجرای تکالیف مشخص شده را ظرف ۲ ماه از زمان ابلاغ آن تدوین نموده و به سازمان و دستگاه‌های اجرایی همکار و پشتیبان اعلام کنند.

ماده ۵- هزینه‌ی انجام هرگونه فعالیت منجر به صرف هزینه در زمینه‌ی اجرای مفاد این دستورالعمل، ایجاد زیرساخت، انجام آزمایش، پژوهش، تحقیق و نظارت بر اجرای این دستورالعمل از محل اعتبارات مشخص شده در ماده ۷۲ قانون و اعتبارات در اختیار دستگاه اجرایی، تأمین و پرداخت می‌شود.

ماده ۶- سازمان در صورت احراز هرگونه استنفکاف در موارد امتناع یا ممانعت از اجرای این دستورالعمل و استانداردها، ضوابط و مقررات ابلاغی، دستگاه اجرایی متخلف را به مراجع قانونی و قضایی جهت پیگیری قضایی معرفی و به ستاد ملی جمعیت گزارش می‌کند.

ماده ۷- مسئولیت نظارت، کنترل، بازخوردگیری و بروزرسانی این دستورالعمل و ضوابط ابلاغی برعهده سازمان می‌باشد.

ماده ۸- این دستورالعمل در هشت ماده و سی و یک بند در شصت و یکمین جلسه کمیته‌ی دائمی به تاریخ سی‌ام فروردین‌ماه سال یک‌هزار و چهارصدویک هجری شمسی به تصویب رسید.

دستورالعمل اجرایی ماده ۶۵ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مشتمل بر هشت ماده و سی و یک بند که در تاریخ ۱۴۰۱/۰۱/۳۰ در شصت و یکمین جلسه کمیته‌ی دائمی پدافند غیرعامل کشور به تصویب رسید، به استناد تبصره یک ماده‌نه اساسنامه سازمان پدافند غیرعامل کشور مصوب مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مدظله‌العالیه) جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

رئیس ستادکل نیروهای مسلح و کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور

سرلشکر پاسدار محمدباقری

گیرندگان:

۱. سردار رئیس محترم دفتر فرماندهی معظم کل قوا جهت استحضار معظم له.
۲. دفتر رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران جهت استحضار.
۳. دفتر رئیس محترم قوه قضائیه جهت استحضار.
۴. دفتر رئیس محترم مجلس شورای اسلامی جهت استحضار.
۵. وزیر محترم امور خارجه - جناب آقای دکتر حسین امیرعبداللهیان.
۶. وزیر محترم آموزش و پرورش - جناب آقای دکتر یوسف نوری.
۷. وزیر محترم ارتباطات و فناوری اطلاعات - جناب آقای دکتر عیسی زارع پور.
۸. وزیر محترم اطلاعات - حجت الاسلام والمسلمین سید اسماعیل خطیب.
۹. وزیر محترم اقتصاد و دارایی - جناب آقای دکتر احسان خاندوزی.
۱۰. وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - جناب آقای دکتر بهرام عین الهی.
۱۱. وزیر محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی - جناب آقای دکتر حجت اله عبدالملکی.
۱۲. وزیر محترم جهاد کشاورزی - جناب آقای دکتر سیدجواد ساداتی نژاد.
۱۳. وزیر محترم کشور - جناب آقای دکتر احمد وحیدی.
۱۴. وزیر محترم دادگستری - جناب آقای دکتر امیرحسین رحیمی.
۱۵. وزیر محترم دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح - امیر سرتیپ محمدرضا آشتیانی.
۱۶. وزیر محترم راه و شهرسازی - جناب آقای مهندس رستم قاسمی.
۱۷. وزیر محترم وزارت صنعت و معدن و تجارت - جناب آقای دکتر سیدرضا فاطمی امین.
۱۸. وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری - جناب آقای دکتر محمدعلی زلفی گل.
۱۹. وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی - جناب آقای دکتر محمد مهدی اسماعیلی.
۲۰. وزیر محترم میراث فرهنگی و گردشگری - جناب آقای دکتر سیدعزت اله ضرغامی.
۲۱. وزیر محترم نفت - جناب آقای مهندس جواد اوجی.
۲۲. وزیر محترم نیرو - جناب آقای مهندس علی اکبر محرابیان.
۲۳. وزیر محترم ورزش و امور جوانان - جناب آقای دکتر سیدحمید سجادی هزاوه.
۲۴. امیر فرمانده محترم کل ارتش جمهوری اسلامی ایران جهت استحضار.
۲۵. سردار فرمانده محترم کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی جهت استحضار.
۲۶. سردار فرمانده محترم نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران جهت استحضار.
۲۷. سردار رئیس محترم سازمان بسیج مستضعفین جهت استحضار.
۲۸. رئیس محترم سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران - جناب آقای دکتر پیمان جلیلی.
۲۹. رئیس محترم سازمان انرژی اتمی ایران - جناب آقای مهندس محمد اسلامی.
۳۰. رئیس محترم سازمان محیط زیست کشور - جناب آقای علی سلاجقه.
۳۱. رئیس محترم کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - جناب آقای دکتر علی صالح آبادی.
۳۲. رئیس محترم سازمان تبلیغات اسلامی - حجت الاسلام والمسلمین محمد قمی.